

ສະບາຍດີ ໂວບັກເຄຍ

ໂຄງການຄວບຄຸມໄຂ້ຍຸງລາຍ ໂດຍນຳໃຊ້ວິທີການ **ໂວບັກເຄຍ** ຢູ່ນະຄອນຫຼວງ ວຽງຈັນ, ສປປ ລາວ ໂດຍໄດ້ຮັບການສະໜັບສະໜູນຈາກໂຄງການຄວບຄຸມ ປະຊາກອນຍຸງໂລກ (WMP) ຮ່ວມມືກັບກະຊວງສາທາລະນະສຸກ ແລະອົງການ ຊ່ວຍເຫຼືອເດັກສາກົນ ປະຈຳ ສປປ ລາວ

1 ໂວບັກເຄຍແມ່ນ ຫຍັງ?

- ແມ່ນ ເຊື້ອຈຸລິນຊີດີ ຊະນິດໜຶ່ງ ທີ່ມີຢູ່ນຳ ທຳມະຊາດ.
- 50-60% ຂອງແມງໄມ້ຊະນິດຕ່າງໆທົ່ວໂລກ ແມ່ນມີ ໂວບັກເຄຍ ຢູ່ໃນໂຕ, ລວມທັງ ຍຸງບາງ ຊະນິດ.
- ເຊື້ອຈຸລິນຊີດີນີ້ສາມາດຢັບຢັ້ງການແຜ່ເຊື້ອໄວ ຣັສໄຂ້ຍຸງລາຍ ຈາກຄົນທີ່ຕິດເຊື້ອໄປສູ່ຄົນ ອື່ນ.
- ນັກວິທະຍາສາດໄດ້ເອົາຈຸລິນຊີ ໂວບັກເຄຍ ໃສ່ ໃນຍຸງລາຍບ້ານເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສາມາດ ຂອງມັນໃນການສົ່ງຕໍ່ເຊື້ອໄວຣັສໄຂ້ຍຸງລາຍ.

2 ໂວບັກເຄຍ ເຮັດ ວຽກແນວໃດ?

ຍຸງລາຍບ້ານທີ່ມີ **ໂວບັກເຄຍ** ແມ່ນມີພູມຄຸ້ມກັນ ທີ່ສາມາດທຳລາຍເຊື້ອໄວຣັສໄຂ້ຍຸງລາຍ ພາຍໃນ ໂຕມັນເອງ. ສະນັ້ນ ເວລາຍຸງລາຍບ້ານທີ່ມີ ໂວບັກ ເຄຍ ໄປກັດຜູ້ປ່ວຍໄຂ້ຍຸງລາຍ ມັນຈະບໍ່ສົ່ງຕໍ່ເຊື້ອ ພະຍາດດັ່ງກ່າວໄປຫາຜູ້ອື່ນ ເນື່ອງຈາກວ່າໂວບັກ ເຄຍ ໃນໂຕຍຸງໄດ້ທຳລາຍເຊື້ອໄວຣັສດັ່ງກ່າວພາຍ ໃນໂຕມັນເອງແລ້ວ.

ວິທີການ **ໂວບັກເຄຍ** ເປັນວິທີການຢັບຢັ້ງ ແລະ ຫຼຸດ ຜ່ອນການສົ່ງເຊື້ອໄຂ້ຍຸງລາຍ ທີ່ບໍ່ສາມາດເຫັນຜົນໃນ ໄລຍະເວລາອັນສັ້ນໆ. ໝາຍຄວາມວ່າຕ້ອງໄດ້ໃຊ້ເວລາ. ວິທີການດັ່ງກ່າວນີ້ແມ່ນມີຄວາມຍືນຍົງ ແລະໄດ້ຮັບຜົນ ໃນໄລຍະຍາວ ໂດຍສະເພາະແມ່ນຢູ່ໃນຂົງເຂດພື້ນທີ່ປະ ຕິບັດໂຄງການ. ສ່ວນວ່າອັດຕາການແຜ່ລະບາດຂອງໄຂ້ ຍຸງລາຍ ຈະຫຼຸດລົງຫຼາຍໜ້ອຍສຳໃດນັ້ນແມ່ນຂຶ້ນກັບ ຫຼາຍປັດໃຈເຊັ່ນວ່າ: ສະພາບແວດລ້ອມ ແລະ ການແຜ່ ຂະຫຍາຍພັນຂອງປະຊາກອນຍຸງລາຍທີ່ມີ ໂວບັກເຄຍ.

3 ຍຸງລາຍບ້ານທີ່ມີ ໂວບັກເຄຍ ປອດ ໄພບໍ່?

ຍຸງລາຍບ້ານທີ່ມີ ໂວບັກເຄຍ ບໍ່ເປັນອັນຕະລາຍ ຕໍ່ຄົນ, ສັດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ. ນອກຈາກບໍ່ ເປັນອັນຕະລາຍແລ້ວ, ຄວາມສ່ຽງໃນການຕິດ ພະຍາດໄຂ້ຍຸງລາຍຂອງທ່ານ ແລະ ລູກຫຼານ ຂອງທ່ານກໍ່ຈະຫຼຸດລົງເຊັ່ນກັນ.

4 ພວກເຮົາຍັງສາມາດສືບຕໍ່ ປະຕິບັດ 5 ປ ໃນພື້ນທີ່ ໂຄງການປ່ອຍຍຸງໄດ້ບໍ່?

ທ່ານຍັງສາມາດຂ້າຍຸງ ແລະ ສືບຕໍ່ປະ ຕິບັດ 5 ປ ຢູ່ບ້ານ ແລະ ໃນຂົງເຂດ ຊຸມຊົນຂອງທ່ານໄດ້ຕາມປົກກະຕິ ພຽງແຕ່ຂໍຄວາມຮ່ວມມືທຳມາທຳ ລາຍ ຫຼື ຂວ້າຈອກປ່ອຍຍຸງຂອງ ໂຄງການ.

ສະບາຍດີ ໂວບັກເຄຍ

ໂຄງການຄວບຄຸມໄຂ້ຍຸງລາຍ ໂດຍນຳໃຊ້ວິທີການ **ໂວບັກເຄຍ** ຢູ່ນະຄອນຫຼວງ ວຽງຈັນ, ສປປ ລາວ ໂດຍໄດ້ຮັບການສະໜັບສະໜູນຈາກ ໂຄງການຄວບຄຸມ ປະຊາກອນຍຸງໂລກ (WMP) ຮ່ວມມືກັບ ກະຊວງ ສາທາລະນະສຸກ ແລະ ອົງການຊ່ວຍເຫຼືອເດັກສາກົນ ປະຈຳ ສປປ ລາວ

5

ດ້ວຍເຫດຜົນໃດໂຄງການຈຶ່ງເລືອກປະຕິບັດໂຄງການ ຢູ່ເມືອງ ຈັນທະບູລີ ແລະ ໄຊເສດຖາ ກ່ອນເມືອງອື່ນໆ?

ເນື່ອງຈາກວ່າ 2 ເມືອງນີ້ ແມ່ນໄດ້ມີການເກັບກຳຂໍ້ມູນດ້ານປະຊາກອນຍຸງ ມາກ່ອນແລ້ວໃນໄລຍະປີ 2019 - 2020 ແລະ ຜົນສຳຫຼວດພົບວ່າ 2 ເມືອງດັ່ງກ່າວນີ້ ຍຸງລາຍບ້ານ ເຖິງ 91,6% ແລະ ຍຸງລາຍປ່າ ພຽງແຕ່ 8,4% ເທົ່ານັ້ນ. ດ້ວຍເຫດຜົນດັ່ງກ່າວຈຶ່ງມີການປະຕິບັດໂຄງການຄວບຄຸມໄຂ້ຍຸງລາຍ ໂດຍນຳໃຊ້ວິທີການ ໂວບັກເຄຍ ຢູ່ໃນ 2 ເມືອງນີ້ກ່ອນ ແລະ ຖ້າຫາກວ່າການປະຕິບັດໂຄງການໄດ້ຮັບໝາກຜົນດີ ແລະ ມີຄວາມເພິ່ງພໍໃຈ ກໍ່ອາດຈະມີແຜນສືບຕໍ່ຂະຫຍາຍໂຄງການໄປຕ່າງເມືອງ ຫຼື ຕ່າງແຂວງຕື່ມອີກໃນຕໍ່ໜ້າ.

6

ການປ່ອຍຍຸງລາຍທີ່ມີໂວບັກເຄຍແມ່ນຈະໃຊ້ໄລຍະ ເວລາທັງໝົດເທົ່າໃດ ແລະ ຈະເຫັນຜົນເມື່ອໃດ?

- ການປ່ອຍຍຸງຈະໃຊ້ເວລາທັງໝົດ 20 ອາທິດ ເຊິ່ງເລີ່ມແຕ່ທ້າຍເດືອນ ເມສາ ຫາ ຕົ້ນເດືອນ ກັນຍາ ປີ 2023. ໂດຍແມ່ນ ອສບ ຂອງແຕ່ລະບ້ານ ຈະເປັນຜູ້ລົງໄປຢາຍຈອກປ່ອຍຍຸງ ແລະ ຕິດຕາມທຸກໆອາທິດ.
- ຜົນສຳເລັດຂອງວິທີການນີ້ ແມ່ນຈະອີງໃສ່ຜົນການຕິດຕາມກວດກາ ແລະ ລາຍງານກ່ຽວກັບອັດຕາການເກີດ ຫຼື ຈຳນວນກໍລະນີເຈັບປ່ວຍຍ້ອນພະຍາດໄຂ້ຍຸງລາຍ ໂດຍສົມທຽບກ່ອນ ແລະ ຫຼັງປະຕິບັດໂຄງການ.

7

ພາຍຫຼັງປ່ອຍຍຸງແລ້ວພວກເຮົາຈະຮູ້ ແລະ ຈຳແນກໄດ້ຄືແນວໃດວ່າຍຸງລາຍໂຕໃດມີ ຫຼື ບໍ່ມີ ໂວບັກເຄຍ?

ເຮົາບໍ່ສາມາດຈຳແນກ ຫຼື ຮູ້ໄດ້ໂດຍການສັງເກດເບິ່ງດ້ວຍຕາເປົ່າວ່າຍຸງລາຍໂຕໃດແມ່ນຍຸງທີ່ມີໂວບັກເຄຍ. ສະນັ້ນ, ທ່ານບໍ່ຕ້ອງກັງວົນວ່າທ່ານໄດ້ຂ້າຍຸງລາຍທີ່ມີ ໂວບັກເຄຍ ຫຼື ບໍ່. ພວກເຮົາແນະນຳໃຫ້ທ່ານປະຕິບັດມາດຕະການຄວບຄຸມ ແລະ ວິທີປ້ອງກັນທຸກຮູບແບບເພື່ອປ້ອງກັນບໍ່ໃຫ້ຍຸງກັດ. ທ່ານສາມາດຕິ ຫຼື ຂ້າຍຸງທີ່ມາກັດທ່ານໄດ້ຕາມປົກກະຕິ.